

Egy Tehetség Nagykövet gondolatai - 1.rész

2022. január 10.

Idén januárban induló sorozatunkban a 2021-ben a Magyar Tehetség Nagykövetének megválasztott Havass Miklós írásait olvashatják, aki az első hazai informatikus generáció tagja, számítástechnikai fejlesztő, vállalatvezető, a SZÁMALK volt vezérigazgatója, elnöke.

1. A Tehetség Nagykövet

Kedves Barátaim!

2021. május 12-én személyes megtiszteltetés ért. A Nemzeti Tehetségsegítő Tanács öt évre jószolgálati tevékenység végzésére kért fel a Magyar Tehetség Nagyköveteként. A váratlan kitüntetés, és különösen az azt megalapozó bizalom jólesett! Az örömet követően azonban nyomban felmerült bennem a felelősség kérdése. Mit tehetek ma a magyar tehetség támogatása érdekében?

Régóta vallom, hogy minden (magyar) embernek joga van szocio-kulturális, vagy gazdasági körülményeitől függetlenül arra, hogy képességeit felismerhesse, megtapasztalhasa, ezekre alapozva tehetségeit kibontakoztassa, s ezeket felhasználva boldog és hasznos életet élhessen. Szerencsére országunkban ma már felismert és anyagilag is támogatott feladat a tehetségek segítése. Alakulóban van a tehetségsegítő hálózat. Az erőforrásaink ugyan nem korlátlanok, de az alaptervékenységhez elegendőek, a társadalom érzékenységének felébresztése, szolidaritásának bekapcsolása (szja 1%) megtörtént.

Kiépült a tehetségsegítést végző mentorok képzésének rendszere, a jó gyakorlatok számbavétele és terjesztése. A tehetségsegítő módszertanok könyvtárrá álltak

össze. Elkészült a nagy munkát összegző kézikönyv: „A tehetség kézikönyve”. A végzett munkát a kormányzat, a nemzetközi közvélemény elismeri, támogatja.

Ebben a helyzetben egy tehetség nagykövet feladata az, hogy személyes jelenlétével segítse az egyes tehetségek kibontakozását (ajtaja mindenki előtt nyitva áll!), megnyilatkozásaival terjessze a gondolat társadalmi recepcióját, támogatását, bontsa ki a tehetséggondozás értelmét, támogassa biztassa az úton levőket és küszködőket (nem vagy egyedül!), segítse azt, hogy szegénytől, introvertáltságtól, szegénységtől korlátozva minél kevesebben essenek ki a tehetségtámogatás országos hálózatából. És makacsul erősítsen fel még egy gondolatot, ami talán még nem épült be teljességében tehetségtámogatási rendszerünkbe.

A tehetségtámogatás nem lehet öncélú. Nem elégedhet meg tudás és képességtechnikák átadásával. A tehetségek segítése egyik oldalon szerencsétlen sorsú magányosokat, másik oldalon diktátorokat, emberi szörnyeket is létrehozhat. A tehetségtámogatás az országos méretű személyiségfejlesztési folyamat része. A tehetségtámogatásnak (is) végcélja, embert nevelni: igaz

embert. Igaz embert, akinek észbeli, érzelmi és akarati struktúrájába egyaránt beépül az igazságos társadalom építésének igénye. Ám ennek még nem alakult ki a módszertana, s talán ezért is, erre még nem fektetünk elég súlyt. Nem újabb tehetségterület kiépítése hiányzik, hanem egy új dimenzió, amely tudatosan szövö át a tehetségsegítés egészét. Vannak sokan, akik ezt a tevékenységet ösztönösen jól végzik. A szerető édesnyák, a munkájukat elhivatottságként megélő „Rátz Tanár Urak”, a társadalom spirituális-karitatív szervezetei, s sok-sok karizmatikus mentor. De oktatási-nevelési rendszerünk egészéből ennek az egész embert érintő intézményes megvalósítása még hiányzik. És hány olyan mentort, edzőt is ismerünk, akik a teljesítmény minden eszközzel való fokozását az emberség nevelése elé helyezik. De hogyan lépünk tovább? A kérdés megoldása nem egyszerű, talán ezért is az elmaradás.

A kútba hulló kő önmagát adja. Azt cselekszi, ami. A felröppenő szitakötő színes íve önmagát hirdeti. Azt, ami. Az igazi vércse önmagát valósítja meg, amikor zsákmányára lecsap. Egyedül az ember az, aki több ennél, aki túlmutat önmagán: az igaz ember nem egyszerűen biológiai létét valósítja meg. Az igaz ember igazságot hirdet és igaz társadalmat hoz létre. (Gerhard Manley Hopkins gondolata). Az oroszánt nem foglalkoztatják morális kérdések. Az embert igen.

Napjaink új kérdése a mesterséges intelligencia, amely olyan robotokat szerkeszt, amelyek messze meghaladják emberi képességeinket. Gyorsabban és pontosabban gondolkodnak, erősebbek, gyorsabbak, jobban látnak és hallanak, mint mi. Sok ezren dolgoznak e téma kutatásán-fejlesztésén, s sok ezer kutató ugrásszerű gyors fejlődést képes elérni. E kérdések már napjaink kérdései. Oscar

Pistorius, a műlábú futó 2012-ben, Katarban 200 méteren megvert egy versenylovat. A Deep Blue nevű számítógép sakkjátékban 1997-ben egy szabályszerű hatjátszmas páros mérkőzésen legyőzte Garri Kaszparovot, az emberi sakkozás akkori világbajnokát. Az Enjoy Budapest Caféban Pepper a robot és társa üdvözli és szolgálja ki a vendéget. Ám e fejlődés miatt egyre szorítóbb a kérdés: hogyan készíthetünk humánus robotokat? Ez a jelen robot kutatás igazi nagy kihívása. E kutatás résztvevői az általunk nevelt fiatal tehetségek is. Hogyan mondjuk el nekik, mi az etikus?

Egy ember esetében még nehezebb a kérdés: hogyan neveljük igaz embereket? Mert igaz emberek nélkül nincs igaz társadalom. Sokak éhhalálának, környezetünk pusztulásának megakadályozását mi magunknak embereknek kell elkezdni mindennapjainkban, itt és most. Ennek kell nekikezdeni mindannyiunknak, s erre a tevékenységre kell tehetségeinket is ösztönözni! A magyar tehetséggondozásnak is alapkérdése kell, hogy legyen a morális megújulás.

El kell érni József Attila: Hazám c versében felvillantott kívánságot:

„föl kéne szabadulni már!

S a hozzáértő,

dolgozó nép okos gyülekezetében

hányni-vetni meg száz bajunk.”

Kezdjük el mi ... !

Hogy bennünk, tehetségeinkben felragyogjon az igaz ember, amely képes igaz társadalmat szervezni.

E Hírlevél hasábjain a következő hónapokban azokról a kérdésekről szeretnék Veletek közösen gondolkodni, amelyek kulcskérdések az igaz emberré válásban. Gondolati utunk során szeretnék beszélgetni a boldogságról, a párbeszédéről, a folyton változó életkörülményeink meglovagolásáról (szellemi szörfölésről), az ezer színű harmóniáról, a feladatunkról. Tarts velünk!

Havass Miklós

Fotók: Mayer András, Polyák Attila

Hivatkozások:

[Egy Tehetség Nagykövet gondolatai - 2. rész](#)